

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวโสเภณีเด็กในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์” เป็นการวิจัยเนื้อหาหนังสือพิมพ์ (Content Analysis) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ศึกษาถึงกระบวนการในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องโสเภณีเด็กของหนังสือพิมพ์ และศึกษาถึงเนื้อหาในการนำเสนอเรื่องโสเภณีเด็กของหนังสือพิมพ์ โดยมีวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องโสเภณีเด็ก

ข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ และนิตยสารรายสัปดาห์ 1 ฉบับ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาคัดเลือกข่าวได้แก่

- คุณสุชิน ติยะวัฒน์ หัวหน้าบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
- คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ หัวหน้าบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชน
- คุณพรชัย วีระณรงค์ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

ในการสัมภาษณ์บรรณาธิการทั้ง 3 คน ได้กำหนดแนวคำถามในประเด็นสำคัญๆ ไว้ดังนี้

1. แนวคิดสภาพของปัญหา

- วัตถุประสงค์ของการเสนอข่าวโสเภณีเด็ก
- ประเด็นหลักที่เน้นในการเสนอข้อมูล
- กลุ่มเป้าหมายของการเสนอข้อมูล
- ทศนคติและมุมมองของบรรณาธิการข่าวต่อปัญหาโสเภณีเด็ก

2. กระบวนการในการผลิตข่าว

- ปัจจัยและวิธีการในการคัดเลือกข่าว
- แหล่งข่าวและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

3. วิธีการป้องกันและแก้ไข

- ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาโสเภณีเด็ก
- ใครคือผู้ที่ควรแก้ไขปัญหา

4. ผลกระทบที่เกิดขึ้น

- บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อปัญหาโสเภณีเด็ก

2. การรวบรวมข้อมูลด้านเนื้อหาในการนำเสนอเรื่องโสเภณีเด็ก

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากการนำเสนอข่าว บทความ สกู๊ป บทบรรณาธิการ บทความและคอลัมน์ประจำที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีเด็ก ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 2 ฉบับ และนิตยสารรายสัปดาห์ 1 ฉบับ (ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2535 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2537) คือ

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
- หนังสือพิมพ์มติชน
- สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

แหล่งค้นคว้าข้อมูลได้แก่ ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มติชน หอสมุดแห่งชาติ โดยแยกประเภทของเนื้อหาให้ครอบคลุมมากที่สุด ทั้งในเรื่องของแนวคิดสภาพของปัญหา สาเหตุปัจจัย วิธีการป้องกันและแก้ไขของแต่ละกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาโสเภณีเด็กและผลกระทบที่ตามมา โดยได้แบ่งแยกกลุ่มที่ถูกนำเสนอในเนื้อหาของข่าวที่จะใช้ในการศึกษาออกเป็น 13 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มรัฐบาล ในฐานะที่เป็นผู้ประกาศนโยบายในการป้องกันและปราบปรามโสเภณีเด็ก ได้แก่ รัฐบาลผสม ซึ่งนำโดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งคณะรัฐมนตรีที่มีส่วนในการพิจารณาร่างกฎหมายการค้าประเวณี

2. กลุ่มนักการเมือง คือผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชน ในที่นี้ให้หมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน

3. กลุ่มข้าราชการ เป็นกลุ่มที่นานโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายได้ดำเนิน และลุส่งไปด้วยดี ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมตำรวจ ประชาสงเคราะห์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ครู-อาจารย์ กำนันและ ผู้ใหญ่บ้าน

4. กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน คือกลุ่มเอกชนที่รวมตัวกันขึ้นมาจัดตั้งเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก เป็นกลุ่มที่ทำงานและเข้าถึงพื้นที่ในการทำงานเกี่ยวกับเด็ก ได้แก่ ศูนย์ พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิผู้หญิง ฯลฯ

5. กลุ่มนักวิชาการ คืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญโดยตรงในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดีหรืออาจเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

6. กลุ่มเด็กที่ค้าประเวณี คือกลุ่มเด็กที่เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี โดยความสมัครใจ หรือถูกส่งลงมา

7. กลุ่มเด็กที่อยู่ในระยะเสี่ยงที่จะเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี คือกลุ่มเด็กที่อยู่ในระยะเสี่ยง ในการเข้ามาสู่กระบวนการค้าประเวณี ซึ่งกลุ่มเอเยนต์จะหาวิธีการในการนำเด็กมาโดยการส่งลง หรือให้คำตอบแทนแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง

8. กลุ่มพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก คือผู้ที่ให้การดูแล เลี้ยงดู และเป็นผู้รับผิดชอบเด็ก

9. กลุ่มผู้เที่ยว คือกลุ่มผู้ชายที่มีความต้องการเด็กหญิงเพื่อวัตถุประสงค์ในการเอาเปรียบ เด็กทางเพศ โดยให้เงินเป็นคำตอบแทน

10. กลุ่มเอเยนต์ หรือผู้ที่มีส่วนในการชักนำ ส่งลง หรือผลักดันให้เด็กเข้ามาสู่วงจรการค้าประเวณี คือกลุ่มที่จัดหาเด็กหญิงเพื่อเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี โดยการส่งลงหรือให้คำตอบแทนแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง

11. กลุ่มผู้ประกอบการ คือกลุ่มที่เป็นเจ้าของกิจการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี-เด็ก ทั้งทางตรงและทางอ้อม

12. กลุ่มศาสนา ซึ่งเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาโสเภณีเด็ก โดยที่จะเป็นส่วนในการขัดเกลาลจิตใจของคนในชุมชนให้มีจิตสำนึกในการที่จะเอาเปรียบเด็กทางเพศ หรือ การเปลี่ยนทัศนคติของการขายลูกสาวในชนบท เป็นต้น

13. กลุ่มสื่อมวลชน คือกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอข่าวสาร ข้อเท็จจริง บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ ของปัญหาโสเภณีเด็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวโสเภณีเด็กในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชนและสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข่าวสารด้านโสเภณีเด็กจากหนังสือพิมพ์และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการ มาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับประเภทของรูปแบบและเนื้อหา และแหล่งข่าว โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์

แนวทางในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ศึกษาถึงกระบวนการในการนำเสนอข่าวโสเภณีเด็ก ได้แก่

- 1.1 การศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์และการคัดเลือกข่าว
- 1.2 ทัศนคติของบรรณาธิการต่อข่าวโสเภณีเด็ก

2. การวิเคราะห์เนื้อหา แยกวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

2.1 จำแนกประเภทของเนื้อหาข่าวโสเภณีเด็ก โดยจะแยกศึกษาประเภทของเนื้อหาที่นำเสนอแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 เนื้อหาประเภทข่าว ที่นำเสนอถึงเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย

- ข่าว หมายถึง รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่เป็นจริง น่าสนใจ บรรณาธิการจะเป็นผู้คัดเลือกเพื่อนำไปสู่ผู้อ่าน

- บทรายงานและสื่อบข่า หมายถึง ความเรียงหรือร้อยแก้วที่มีเนื้อหาที่ติดตามรายละเอียดของเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.1.2 เนื้อหาประเภทแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย

- บทบรรณาธิการ หมายถึง คอลัมน์หนึ่งที่ปรากฏในหน้าบทบรรณาธิการเพื่อแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ ความสำคัญของบทบรรณาธิการอยู่ที่ การแสดงออก สะท้อนถึงนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นั้น

- บทความ หมายถึง ความเรียงหรือร้อยแก้วที่มีเนื้อหาในเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ รวมถึงบทความทางวิชาการ บทวิเคราะห์วิจารณ์ และสารคดี

- คอลัมน์ประจำ หมายถึง ข้อเขียนประจำที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และมีความยาวจำกัดอยู่ในเฉพาะเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์ ที่นำเสนออยู่เป็นประจำ

2.2 จำแนกสาระที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ โดยศึกษาว่าสาระของเนื้อหาข่าวที่นำเสนอ นั้นครอบคลุมประเด็นหลักของปัญหา ได้แก่

- แนวคิดสภาพของปัญหา
- สาเหตุและปัจจัย
- วิธีการป้องกันและแก้ไข
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น

2.3 จำแนกตามผู้นำเสนอข้อมูลในข่าว โดยศึกษาถึง

- แหล่งข่าว หมายถึงกลุ่มผู้ที่ให้ข่าว ได้แก่ รัฐบาล นักการเมือง ข้าราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ เด็กที่ค้าประเวณี เด็กที่อยู่ในระยะเสี่ยงในการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก ผู้เที่ยว เอเยนต์ ผู้ประกอบการ ศาสนา และสื่อมวลชน

- ผู้ตกเป็นข่าว หมายถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับฐานะผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหาในเนื้อหาของข่าวที่ผู้นำเสนอข้อมูลให้ข่าวนั้นๆ

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ จะนำเสนอโดยการเขียนบรรยายถึงลักษณะของกระบวนการผลิตข้าวโสภณเด็กในแต่ละขั้นตอนอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมไปถึงการวิเคราะห์เนื้อหาข้าวโสภณเด็กโดยจำแนกการนำเสนอในแต่ละประเภทของการวิเคราะห์ ซึ่งจะนำเสนอ ดังนี้

- กระบวนการผลิตข้าวโสภณเด็ก
- การวิเคราะห์เนื้อหาข้าวโสภณเด็ก
- การป้องกันและแก้ไขปัญหาโสภณเด็ก

ทั้งนี้ ได้สรุปผลของการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะในบทต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย